

Læs om:

- ▶ DSKE – hvad sker der lige?
- ▶ Nordisk Nutritions Akademi åbner for tilmelding
- ▶ Ernæringsugen- Rigtig ernæring nytter 16.-20. november (uge 47)
- ▶ Klummen
- ▶ Legatmodtageres oplevelser af ESPEN 2020

DSKE – hvad sker der lige?

Af Christian Hvas

ESPEN – virtuel kongres på skrump

ESPEN-kongressen trækker vanligt 3500 ernæringsinteresserede til et bredt 4-dages videnskabeligt program. I år var programmet indskrænket til to dage plus det løse og et spinkelt elektronisk program, som blev afviklet med svingende teknisk kvalitet. Til gengæld var der adgang for alle uanset rejsebudget og til en overkommelig pris (80-140 EUR for et års adgang til alle båndede oplæg). Emnerne var aktuelle og relevante: Ernæring ved cancer, covid-relaterede ernæringsudfordringer, metabolisme, vitaminer. Forhåbentlig har mange løst billet og kan i de kommende måneder streame oplæg og dele viden og erfaringer med kolleger. Vi følger op i nyhedsbrevet og på hjemmesiden med nyt fra ESPEN.

ESPEN guidelines – på vej til dig

ESPEN guidelines er omfattende og informative, og de kan altid findes i opdaterede udgaver på www.espen.org. I bestyrelsen arbejder vi på at gøre dem endnu mere tilgængelige, gerne i danske udgaver. Mere om det hen over det næste år.

Møder i DSKE

Vi genoptager initiativmøder og temadage i DSKE efter den corona-dikterede pause. Alle initiativmøder afholdes "dobbelt", dvs. med mulighed for fysisk fremmøde efter de til enhver tid gældende corona-restriktioner og i tillæg mulighed for live-streaming. Temadage vil fortsat være med fysisk fremmøde med de begrænsninger, der nu vil gælde for mødeaktivitet. Den virtuelle del afholdes på tjenesten Zoom, som kan afvikles på alle browsere, smartphones og tablets. Et link vil typisk være tilgængeligt via hjemmesiden www.dske.dk og blive udsendt til medlemmerne. Vi starter i ernæringsugen 16-20. november. Datoer

for initiativmøder og temadage i 2021 kommer i løbet af efteråret.

Ernæringsugen – i virkeligheden og på nettet

Ernæringsugen 16-20. november afvikles med fysiske og virtuelle arrangementer i hele landet. Se mere på www.dske.dk.

Kræftpakke – nu med ernæring

Kræftpakkebeskrivelse for patienter med colorectal cancer er under revision i Sundhedsstyrelsen. DSKE har fået lov at udpege en deltager i arbejdsgruppen. Det er Jakob Burcharth, som er tarmkirurg og har allieret sig med et stærkt tværfagligt netværk i DSKE. Målet er at bringe ernæring mere kvalificeret ind i kræftpakkeforløbene: Præhabilitering (optimering inden kirurgi), postoperativ ernæringsterapi, ernæring ved senfølger til kræftsygdom. Mere om det som arbejdet skrider frem.

Nordisk Nutritions Akademi åbner for tilmelding

Af Mette Holst

Nordisk Nutritions Akademi (NNA) er uddannelsesprogrammet for læger, sygeplejersker og diætister, som er interesseret i sygdomsrelateret underernæring og forskning. Målet er at øge færdighederne sygdomsrelateret underernæring og forskning i relation til dette, skabe netværk mellem erfarne og mindre erfarne klinikere/forskere samt integrere ernæringsforskning i det kliniske arbejde.

NNA er et uddannelsesprogram, der er udviklet i samarbejde med repræsentanter fra flere universiteter i Norden, samt repræsentanter fra de nationale ernæringsorganisationer i de nordiske lande (DSKE, NSKE, FISPEN og SWESPEN) sammen med Baxter og Nestlé Health Science.

NNA består af fem 2-dages møder i Stockholm og København. Sideløbende med disse møder gennemfører deltagerne et videnskabeligt projekt. Programmet omfatter uddannelse i klinisk ernæring, grundlæggende videnskabelig metodologi og videnskabelig specialisering i projekter inden for klinisk ernæring. Undervisningen i klinisk ernæring er dels baseret på ESPEN's bog Basics in Clinical Nutrition og dels på foredrag,

seminarer og case-diskussioner. Det overordnede tema for kurset er tværfaglighed og tværfaglig diagnose og behandling. Uddannelsesprogrammet har højst 25 deltagere.

Økonomi: Uddannelsen er gratis. Nestlé og Baxter tilbyder at betale for frokost, middag og kaffe under din deltagelse. **Enhver rejse og indkvartering betales af deltageren. Det er deltagerens ansvar at informere arbejdsgiveren om deltagelse i mødet og om nødvendigt opnå godkendelse af, at Nestlé og Baxter påtager sig visse omkostninger.**

Deltageren forpligter sig ved tilmelding til at gennemføre forløbet, herunder at deltage i alle møder. Der er erfaring fra tidligere år for at kurset giver 12-16 ECTS point til PhD, ved fremsendelse af program til beregning ved eget universitet.

Ansøgningsfrist er 10. november.

Registreringsformularen og mere detaljerede oplysninger kan findes på:

www.baxter.dk (Ernæringsbehandling) og www.nestlehealthscience.se

Deltagerne vil blive sammensat af vejlederteamet på baggrund af ansøgninger, med fokus på en bred repræsentation fra de respektive 4 lande samt faggrupper.

Praktiske spørgsmål om NNA-kurset:

Marie Backman, Baxter Medicinsk:
marie_backman@baxter.com

Susanne Wolff, Nestlé Sundhedsvidenskab:
susanne.wolff@dk.nestle.com

Program relaterede spørgsmål:

Olav Rooijackers:
olav.rooyackers@ki.se

Henrik Højgaard Rasmussen:
hhr@rn.dk

"Ernæringsugen- Rigtig ernæring nytter" 16-20 november 2020.

Af Mette Holst

"Ernæringsugen- Rigtig ernæring nytter"- løber snart af staben.

Vi sætter som bekendt ekstra fokus på ernæring i den uge. Det primære formål er at skabe opmærksomhed om ernæringsrisiko, som kan danne grobund for en bedre implementering af den nye ernæringsanbefaling fra SST, der forventes at komme i høring i December og forventes udgivet primo 2021.

Vi har allerede en masse spændende ting på programmet og håber virkelig, I kan komme med mange flere aktiviteter.

Der vil være webinarer, live oplæg, on-line debat og lokale events. Det hænger lige lidt med at få link til events til at virke, men det kommer asap på www.dske.dk. Hvis du eller din organisation har lyst til at byde ind med et indhold til ugen, kan I kontakte os på info@fmfnet.dk, så I kan komme med i programmet.

Klummen

Af Jens Rikardt Andersen

I skrivende stund er ESPEN-kongressen forsat i gang. Den virtuelle form er absolut bedre end en aflysning, men der er nu mange tekniske problemer, som gør det svært både for publikum og de aktive. Jeg har lige hørt 2 bidrag, som jeg synes er vigtige. Tina Munk fra Herlev-Gentofte Hospital og Nikita Hansen fra Hillerød Hospital dokumenterede vigtigheden af fortsat ernæringsintervention efter udskrivelse fra hospital. Der var lidt forskel på interventioner og patientgrupper, men resultaterne var rigtig, rigtig gode. Endepunkterne var funktionsniveau (ADL) i den ene og udvikling af lean-body-mass og genindlæggelsesfrekvens i den anden. Uanset var resultaterne spektakulære. Der blev ikke præsenteret data om cost-benefit/effektivitet, men der er ingen som helst tvivl om, at interventioner var godt købmandsskab. Når publikationerne kommer ud, vil et estimat af økonomien være meget værdifuldt. Desuden må vi have flere studier af samme slags. Kortere og kortere indlæggelsestider og øgning i den ambulante behandlingsindsats gør spørgsmålet om ernæringsindsats efter udskrivelse vigtigere og vigtigere. Det har altid været svært at dokumentere værdien af individuel ernæringsindsats, men nu ser det ud til at der er "hul igennem". Det kunne måske også skaffe plads til flere diætister i kommunerne. Hvad der ellers skete på kongressen, må der fortælles om senere. Det er meget svært at holde overblikket, specielt over posterne, hvor de fleste nyheder vanligtvis præsenteres.

Et andet, voksende "hverdagsproblem" er håndteringen af et stærkt stigende antal palliative cancerpatienter. Flere og flere lever et liv ude i samfundet med cancer, som holdes i ave med infusioner af cytostatika hver 3-7. uge. De taber sig langsomt (formentlig

overvejende lean-mass) og lever længe. Mange vil blive konfronteret med samtaler om ernæring i forbindelse med den ambulante, cytostatisk behandling men bestemt ikke alle. Hvad sker der så i perioderne i hjemmet?

Petersen et al (Ugeskr Laeger 2019;181:V02190115) har skrevet en statusartikel om kvalme og opkastning i denne forbindelse med særligt fokus på de cerebrale effekter. Stærkeste risikofaktorer er kvindeskøn, ung alder og tidligere opkastning ved kemoterapi. For tiden har vi en hypotese om, at den totale vandfase er den vigtigste risikofaktor, men afventer lige færdiggørelsen af 2 igangværende undersøgelser. Prednisolon er vist effektivt ved nogle få cytostatika, men har jo så de velkendte bivirkninger. Olanzapin hæmmer mange receptorer og har appetitstimulering som kendt bivirkning. Det samme gælder nok Amisulprid (begge er antipsykotiske lægemidler). Ondansetron og Granisetron er nok kun effektive i første døgn efter kemo-indgift. Valget af disse medikamenter skal diskuteres med behandlende onkolog, men vi kommer jo ikke uden om ernæringsterapi. Her er vi ikke godt hjulpet videnskabeligt. Vi ved at der er ændringer af smagsopfattelsen med en udtalt præference for Umami hos de hæmatologiske patienter (Bille et al, Nutr Cancer 2018;70:874-8) og et udtalt fravalg af kommercielle drikke (Petersen & Andersen, JMED RES 2015;10.5171/2015.175008). Ellers mangler vi kontrollerede forsøg, men i mellemtiden må vi læne os op ad den mangeårige erfaring, der er akkumuleret hos diætister med mange år i dette felt. Fiskeolie har tilsyneladende kun overbevisende effekt hos den halvdel af patienterne, der formår at være kompliant.

Legatmodtageres oplevelser af ESPEN 2020

Af Camilla Balle Bech, Klinisk diætist ved Herlev Gentofte Hospital

Så er vi kommet på den anden side af den første virtuelle afholdte ESPEN kongres.

Det er første gang, jeg selv deltager i ESPEN kongressen, og på trods af den virtuelle afholdelse og de tekniske vanskeligheder, der følger med hertil, har det været en spændende og lærerig oplevelse. Jeg har selv fået muligheden for at deltage med en e-poster om dysfagi og optimering af den modificerede kost under indlæggelse, samt en e-poster om beregnede serum osmolaritet til screening for dehydrering blandt ældre medicinske patienter. Der skal lyde en stor TAK til DSKE for legatet til deltagelsen.

ESPEN havde præsenteret et spændende program, hvor emnet COVID-19 var et uundgåeligt tema. På mine egne vegne har formålet med kongressen været at få et indblik om forskning og den nyeste viden inden for de felter, som jeg kan relatere til min daglige

diætetiske praksis hovedsageligt med underernæring ved indlagte gastroenterologiske og neurologiske patienter. Blandt andet kan fremhæves sessionen; Treatment of malnutrition, cachexia and sarcopenia. Den var lærerig i forståelse af skelen mellem de tre nævnte tætknyttede begreber, men hvordan det alligevel ofte kan være svært at skelne disse termer i daglig praksis, samt hvordan jeg som klinisk diætist kan indgå som et led i behandlingen. Ligeledes har det været flere lærerige sessioner, som har omhandlet gastroenterologi og underernæring, hvilket jeg kan tage med i bagagen i min fremadrettet praksis.

På trods af et spændende program og flere gode og vellykkede virtuelle præsentationer er følelsen efterfølgende, at det selvfølgelig er ærgerligt ikke at have haft muligheden for en kongres afholdt i vanlig form. Der mangler muligheden for spare, stille spørgsmål og interagere blandt andre fagpersoner inden for den kliniske ernæring i Europa. Dertil kommer, at posterudstilling og muligheden for at møde firmaerne ikke er helt optimal under virtuelle forhold.

Dog skal sluttes af med at sige, at en virtuel kongres uden tvivl er langt bedre end en aflyst kongres. Jeg står på den anden side med en større viden og bedre indsigt om det store arbejde med forskning, der bliver gjort rundt i Europa inden for klinisk ernæring. Endnu engang tak for legatet til DSKE, og stor tak til ESPEN for at gøre det muligt at mødes virtuelt på trods af COVID-19. Vi ses forhåbentligt næste år i Milano.

Af Charlotte Lock Rud, Ph.d. stud på Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital

Dette års ESPEN-kongres var en noget anderledes oplevelse end vanligt. Jeg vil undlade at berette om tekniske vanskeligheder samt manglen på sociale interaktioner, og i stedet fokusere på det positive. Fx så slog ESPEN rekord med 5580 deltagere fra 90 lande, og det var fint at kunne se præsentationer on-demand, ligesom det fungerede udmærket med de virtuelle poster. Desuden var kaffen bedre end den plejer at være.

Jeg bemærkede en del poster fra Danmark, og så tre flotte oplæg fra danske kolleger, hvilket var en fornøjelse.

Elisabeth de Waele talte om vigtigheden af at måle indirekte kalorimetri på patienter med Covid19 på intensivafdelinger. Disse patienter kan have betydelige intra- og interindividuelle variationer i hvilestofskiftet, som ikke er mulige at forudsige med beregninger. Har man ikke mulighed for at måle hvilestofskiftet, mener Elisabeth de Waele at man kan sigte efter at give patienterne 25 kcal/kg/dag.

Dinesh Talwar holdt et fint oplæg om overvejelser i forbindelse med vurdering af vitaminstatus. Der kan

være analytiske vanskeligheder; fx er vitaminerne labile under blodprøvetagning, transport og opbevaring, hvilket kan påvirke resultaterne, og så er der behov for specialiserede, sensitive analyser der kræver et veletableret laboratorium. Vitaminer har deres funktion intracellulært, og plasma prøver er derfor ikke altid en sensitiv indikator for status. For nogle vitaminer ses lave plasmaværdier først når lagrene er tømt og en betydelig mangel er indtrådt. Dernæst kan selve tolkningen være misvisende, hvis man blot kigger på det enkelte vitamin. Nogle vitaminer bæres i plasma af negative akutfasereaktanter, hvorfor værdierne kan synes lave, når patienten har systemisk inflammation. Derfor kan det være en god ide at undersøge, hvilket protein der bærer det vitamin, man er interesseret i, samt måle CRP, når man ønsker at vurdere vitaminstatus.

Tak til DSKE for legatet til dette års kongres. Jeg håber at vi får lov til at se hinanden i Milano til næste år.

Kommende aktiviteter i DSKE:

Ernæringsugen- Tjek hjemmesiden. Der kommer masser af spændende indlæg.

Hold øje med:

<https://www.facebook.com/Dansk-Selskab-for-Klinisk-Ern%C3%A6ring-DSKE-825748844131759/>

Del din viden og interesse med andre medlemmer. Har du et kommende projekt, et undervisningsprogram eller en sjov ernærings-oplevelse du gerne vil dele i nyhedsbrevet, så skriv til: mette.holst@rn.dk

Deadline for indlæg til næste nyhedsbrev er:

1. November 2020.

Kommende aktiviteter udenfor DSKE:

Tøt man håbe...

ESPEN kongres i Milano 10-14 September 2021

Rehabilitation International World Congress 2021

under temaet "Moving Societies" Århus 7-9 September.

<https://www.rehabiliteringsforum.dk/det-sker/24th-world-congress-2021/>

Opfordring til medlemmerne:

Tjek din profil på Lægeforeningen

Passer din adresse og stillingsbetegnelse stadig?

Log ind på www.laeger.dk

Vælg "min side" og følg guiden